

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

http://www.vlada.si/

Predsednik Državnega zbora

Številka: 00104-263/2016/6
Datum: 7. 12. 2016
Zveza: dopis št.: 020-07/16-1361/2 z dne 7. 11. 2016

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	09-12-2016
Šifra:	010-07/16-1361/3
Povezava:	010-07/16-12
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratice:	

Na podlagi 249. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) vam pošiljam:

- Odgovor na poslansko vprašanje Franca Breznika v zvezi s konkurenčnostjo podjetij, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela na 113. redni seji dne 7. 12. 2016.

Mag. Lilijana Kozlovič
generalna sekretarka

Priloga: 1

Številka: 00104-263/2016/5

Datum: 7. 12. 2016

Odgovor na poslansko vprašanje Franca Breznika v zvezi s konkurenčnostjo podjetij

Poslanec Franc Breznik je na predsednika Državnega zbora Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Državni zbor) dr. Milana Brgleza naslovil pisno poslansko vprašanje glede konkurenčnosti slovenskih podjetij v povezavi z že sprejetimi in načrtovanimi vladnimi ukrepi. Poslanec v svojem vprašanju navaja, da je sedanja vlada v svojem mandatu zvišala številne davke in druge finančne obremenitve državljanom in podjetjem, številne davke, prispevke in druge obremenitve pa še namerava zvišati. Vsi dvigi davkov, prispevkov in drugih finančnih obremenitev, ki jih poslanec v pismu navaja (višji DDPO, povečanje obremenitev kmetov zaradi spremenjenega katastrskega dohodka, trajni ukrep višje stopnje DDV, višje turistične takse, tobačni cen idr.), imajo po njegovih navedbah neposredni in posredni učinek na konkurenčnost podjetij.

Poslanec zato sprašuje vlado, za koliko konkretno se je poslabšala konkurenčnost podjetij zaradi dvigov davkov, prispevkov in drugih finančnih obremenitev, sprejetih v času sedanje vlade, ter za koliko se bo konkurenčnost podjetij še dodatno poslabšala zaradi sprejema načrtovanih dvigov davkov, prispevkov in drugih finančnih obremenitev.

Vlada v zvezi s prejetim pisnim poslanskim vprašanjem posreduje sledeč odgovor.

Na primerno poslovno okolje vpliva vrsta dejavnikov, med katerimi so davki zgolj eden, sicer pomemben, vendar gotovo ne edini in tudi ne najpomembnejši dejavnik v stimuliranju gospodarstva kot celote. Med dejavnike, ki igrajo pomembno vlogo v realizaciji poslovnih ciljev oziroma doseganju dobičkov, uvrščamo predvsem kakovost kadra ter stabilno in učinkovito pravno in institucionalno okolje, dostop do trgov, usposobljenost delovne sile in zahtevnost administrativnih postopkov. Primerno poslovno okolje je osnova za konkurenčnost podjetij ter njihovo in gospodarsko rast.

Statistični kazalci kažejo, da slovensko gospodarstvo v zadnjih letih okreva, izboljšuje se tudi večina kratkoročnih kazalnikov gospodarske aktivnosti, kar pomeni, da se konkurenčnost slovenskih podjetij izboljšuje. Na lestvici konkurenčnosti, ki jo pripravlja inštitut IMD, je Slovenija letos zasedla 43. mesto, kar je šest mest bolje kot lani.

Letni rasti BDP v 2014 (3,1 %) in 2015 (2,3 %) sta bili po ugotovitvah UMAR doseženi v razmerah povečanega tujega povpraševanja, izboljšane konkurenčnosti gospodarstva in okrepljenih državnih investicij. H gospodarskemu okrevanju je pozitivno prispevalo tudi izvajanje sanacije bančnega sistema ter finančnega in lastniškega prestrukturiranja podjetij.

UMAR je v jesenski napovedi za bruto domači proizvod za leto in za prihodnji dve leti napovedal nadaljevanje ugodnih gospodarskih gibanj, dinamiko rasti BDP pa bodo zaznamovale predvsem državne investicije, vezane na obseg črpanja EU sredstev. Napoved rasti BDP za leto 2016 je 2,3 %, v letih 2017 in 2018 pa 2,9 % in 2,6 %.

Izvoz bo ostal ključni dejavnik rasti gospodarske aktivnosti, saj ta predstavlja več kot 75 % bruto domačega proizvoda. Slovenska podjetja so v letu 2015 izvozila za 30 milijard evrov izdelkov in storitev. Izvoz blaga in storitev se je tako v primerjavi z letom prej povečal za 5,2 %, uvoz pa za 4,4 %. V letu 2015 sta bili vrednosti izvoza in uvoza najvišji po vstopu Slovenije v EU.

Ob nadaljevanju relativno visoke rasti izvoza in krepitvi domače potrošnje se bo rast uvoza letos okrepila in ohranila na podobno visoki ravni tudi v letih 2017 in 2018. Tudi z ukrepi spodbujanja internacionalizacije se spodbuja povečanje konkurenčnosti podjetij, ki nastopajo na trgih izven Slovenije, tudi izven EU.

V letu 2015 sta se izboljšala poslovanje poslovnih subjektov in plačilna disciplina. Družbe in podjetniki, ki so predložili letna poročila za leto 2015, so povečali tako število zaposlenih kot tudi prihodke doma in na tujem trgu, neto dodano vrednost in neto dobiček. Po pokritju vseh odhodkov in davka od dobička gospodarske družbe za leto 2015 izkazujejo neto čisti dobiček, ki je bil za 127 % večji kot v preteklem letu 2014. Družbe s pozitivnim poslovnim izidom so povečale čisti dobiček za 13 %, družbe z negativnim poslovnim izidom pa znižale čisto izgubo za 20 %.

Družbe, ki so poslovale v letu 2015, so imele za 5 % več zaposlenih kot v predhodnem letu, v letu 2015 pa je bilo 15,3 % manj plačilno nesposobnih pravnih oseb kot leto prej.

Vlada se zaveda, da je sicer kljub navedenim optimističnim signalom gospodarski, socialni in ekonomski položaj Slovenije in njenih državljanov še vedno do določene mere negotov, zato so vsi že sprejeti ukrepi, kot tudi prihodnji, usmerjeni k izboljšanju dejavnikov konkurenčnosti in dviga produktivnosti gospodarstva z varovanjem obstoječih delovnih mest in aktivnostmi za ustvarjanje novih. Pri iskanju ustreznih ukrepov se Vlada zaveda, da je to lahko doseči le z zagotovitvijo usklajenih ukrepov na več področjih, kar zahteva širši družbeni in politični konsenz.

Davčna politika oziroma sam davčni sistem kot eden izmed elementov, ki vplivajo na izboljšanje konkurenčnosti slovenskega poslovnega okolja, je vpet v siceršnje ekonomske in pravne okvire družbe; zato so ukrepi davčne politike odvisni od konteksta splošne ekonomske politike, dogovorjenih prioritet razvoja in siceršnjih družbenih razmerij v družbi in državi. Pri tem ni pomembna le preučitev ukrepov davčne politike v okviru posamezne vrste davka, ampak tudi širše - kakšna je glede na ekonomsko in družbeno okolje najprimernejša kombinacija davčnih oblik, ki se uveljavijo v davčnem sistemu (davki na dohodek, na potrošnjo in na premoženje), kar zagotavlja pogoje za gospodarsko rast.

Doseči davčno razbremenitev dela je sicer ena izmed prioritet na ekonomskem področju, ki si jih je zastavila Vlada že ob nastopu mandata, kar pomeni, da bi s splošnimi sistemskimi ukrepi, tudi davčnimi, podprla možnosti za stabilno nadaljnjo gospodarsko rast. Spremembe na področju plačevanja javnih dajatev morajo poleg izboljšanja konkurenčnosti slovenskega poslovnega okolja - predvsem z odpravo administrativnih bremen ter prestrukturiranjem bremen javnih dajatev - na drugi strani zagotavljati tudi stabilne in predvidljive javnofinančne prihodke. Podoben cilj pa je Vlada, skupaj s socialnimi partnerji, zasledovala tudi s podpisom Socialnega sporazuma za obdobje 2015-2016, v katerem se je zavezala k izvedbi ukrepov na davčnem področju, s ciljem krepitve konkurenčnosti poslovnega okolja za vzdržno gospodarsko rast in povečanjem konkurenčnosti Slovenije.

Pri iskanju ustreznih rešitev oziroma odgovorov pa imajo velik vpliv tudi mednarodne primerjave obremenitve z davki in prispevki. Slovenija je po podatkih Evropske komisije (Taxation trends¹)

¹ Vir: EK, Taxation trends 2016 (http://ec.europa.eu/taxation_customs/business/economic-analysis-taxation/taxation-trends-eu-union_en)

po obremenitvi z davki in prispevki pod povprečjem Evropske unije, ki znaša 38,8 % bruto domačega proizvoda (BDP) za leto 2014 (Slovenija: 36,7 %). Vendar pa je iz podatkov o ekonomski strukturi davkov in prispevkov (davki na delo, davki na potrošnjo, davki na kapital in davki na premoženje) razvidno, da ekonomska struktura davkov ni najugodnejša z vidika konkurenčnosti, saj odstopa od povprečja evropskih držav zaradi nadpovprečne obremenitve dela s prispevki za socialno varnost in potrošnje ter podpovprečne obremenitve kapitala in premoženja. Ravno slednje pa je pomembno z vidika presojanja obremenitve, saj je treba na obremenitev gledati celovito in ne samo z vidika enega davka ali ene skupine davkov.

S ciljem izboljšanja poslovnega okolja v Sloveniji in s tem okrepitve položaja slovenskih podjetij v mednarodni konkurenci je Vlada že sprejela kar nekaj ukrepov na davčnem področju. Pri tem so bile rešitve pripravljene v smeri prestrukturiranja bremen javnih dajatev, kar izhaja iz načela enakomerne in pravične porazdelitve javnofinančnih bremen in zaveze po nadaljnji javnofinančni konsolidaciji.

Na področju davčne politike je Vlada z ukrepi naslovila predvsem problem visoke obremenitve dela, s čimer so podjetja pridobila vzpore za nagrajevanje uspešnih zaposlenih, ki so ključni za razvoj podjetja. Potrebo po tem so gospodarstveniki izpostavljali ves čas in tako so bili ukrepi na področju davčnega prestrukturiranja pripravljani na podlagi sodelovanja gospodarstva, strokovne in zainteresirane javnosti. Za usklajevanje oblikovanih predlogov ukrepov je bil izbran nov pristop, to je zlasti široko zastavljena usklajevanja s ključnimi deležniki, z namenom obojestranskega informiranja in participiranja pri oblikovanju rešitev. Vlada je tako na eni strani naslovila področje, kjer smo najmanj konkurenčni (na obremenitvi dela dohodkov izobraženih kadrov), na drugi strani pa je za doseg nevtiralnosti na javne finance Vlada zvišala nominalno stopnjo davka od dohodkov pravnih oseb. Kombinacija možnosti za nagrajevanje ob manjšem davčnem primežu najproduktivnejših in torej ključnih kadrov lahko predstavlja dobro osnovo za rast in razvoj podjetij oziroma gospodarstva. Namreč kljub dvigu nominalne stopnje davka med 28 članicami EU ostajamo v skupini držav z najnižjim davkom na dobiček podjetij, saj si bo Slovenija še naprej delila 20. do 22. mesto skupaj s Češko in Poljsko. Kar je pomembno izpostaviti, je, da bo povprečna efektivna davčna stopnja ostala še vedno sorazmerno nizka, z 11,50 % se bo povečala na 12,85 %, saj ostajajo v veljavi vse ključne davčne olajšave, tako olajšava za investiranje, kot tudi olajšava za vlaganje v raziskave in razvoj, s čimer smo zagotovili, da tudi na tem področju ostajamo še vedno konkurenčni.

Med ukrepe, ki so pozitivno vplivali na gospodarske subjekte in njihovo konkurenčnost, je zagotovo treba uvrstiti tudi znižanje trošarin za električno energijo in male pivovarje, zadnje spremembe Zakona o davku na dodano vrednost, s katerimi se je poenostavilo obračunavanje in plačevanje DDV pri uvozu blaga, ter skrajšanje ur za konično tarifo (Akt o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje).

Vendar na konkurenčnost podjetij ne vplivajo samo neposredna ali posredna davčna bremena, temveč tudi čas oziroma celotni administrativni stroški, ki jih imajo podjetja z izpolnjevanjem svojih davčnih obveznosti. In ravno na tem področju je Vlada pripravila vrsto ukrepov, s katerimi je poenostavila postopke pobiranja davkov ter povečala pravičnost davčnega sistema, kar vpliva na konkurenčni položaj podjetij. To izhaja tudi iz poročila Svetovne banke Doing Business 2017, ki je z letošnjim letom področje plačevanja davkov (*Paying Taxes*) začelo spremljati z dodatnim kazalnikom procesov po oddaji napovedi (*post filling processes*). Ob tem, da je Slovenija pri tem kazalniku dosegla relativno visoko uvrstitev (18. mesto med 190 državami), in ob nespremenjenih ostalih kazalnikih, pri čemer zadnji ukrepi na področju sprememb Zakona o davčnem postopku v tem poročilu še niso zajeti, se je Slovenija na področju plačevanja davkov povzpela s 35. na 24. mesto (od 190). To še dodatno potrjuje, da davčna politika kot taka ni edini dejavnik, ki bi zniževal konkurenčnost slovenskih podjetij v mednarodnem okviru.

Ne glede na to, da so bili nekateri ukrepi s ciljem izboljšanja konkurenčnosti slovenskega poslovnega okolja že sprejeti, pa se Vlada zaveda, da je to le prvi korak in mora s svojim delom nadaljevati tudi v prihodnje. Vendar pa bodo vsi nadaljnji koraki enako pripravljene na način prestrukturiranja javnofinančnih bremen, kar izhaja iz načela enakomerne in pravične porazdelitve javnofinančnih bremen, cilj prestrukturiranja pa je zagotavljanje tudi pomembnega ekonomskega cilja, torej javnofinančne konsolidacije.